

Уповноважений підрозділ з питань
запобігання та виявлення корупції

ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

СТ. 366-2 ККУ

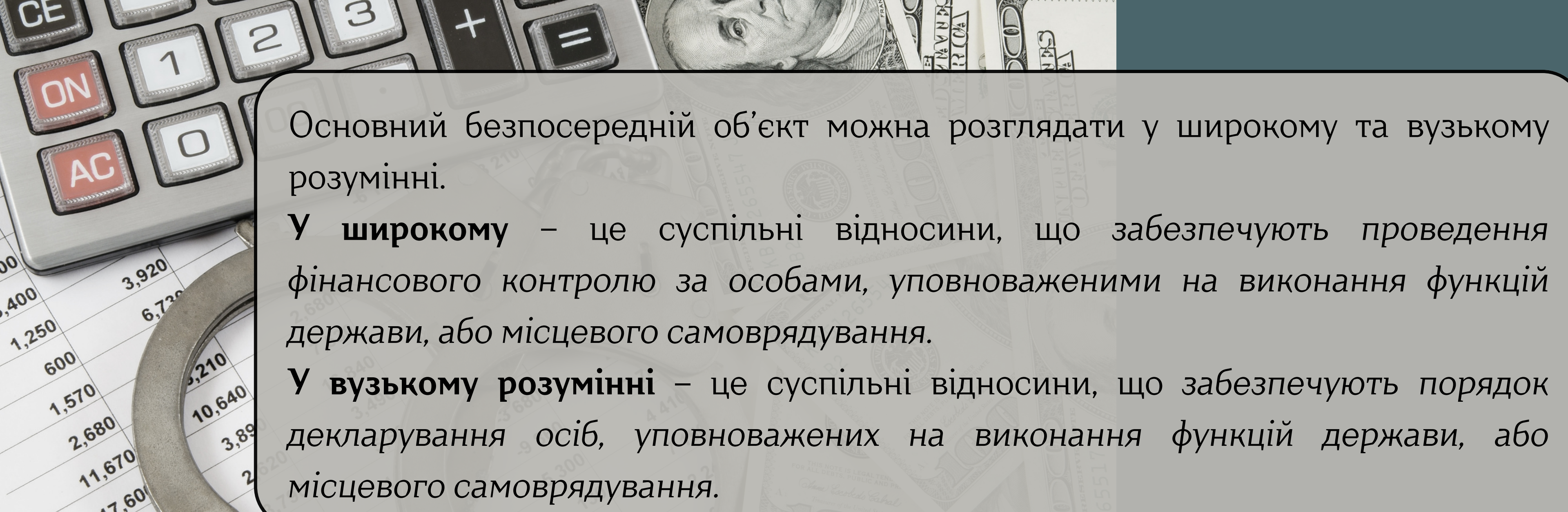
Передмова

Притягнення посадовців до кримінальної відповідальності за незадекларовані статки стала чи не **найскандальнішою темою 2020-2021 років**.

Остання хвиля змін розпочалася із **резонансного рішення Конституційного Суду України № 13-р/2020 від 27.10.2020 р.**, яким **статтю 366-1** Кримінального кодексу України було визнано такою, що **не відповідає Конституції**. Фактично у зв'язку з прийняттям вказаного рішення в Україні було скасовано кримінальну та адміністративну відповідальність за декларування недостовірної інформації.

Не пройшло і декількох місяців, як **Парламент повернув відповідальність за недекларування посадовцями статків** до Кримінального кодексу України. Так, 04.12.2020 року було прийнято **Закон України № 1074-ІХ**, що набрав чинності 30.12.2020 р. Останнім було запроваджено два окремих склади злочину: **ст.366-2** «Декларування недостовірної інформації» та **ст.366-3** «Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування».

Основний безпосередній об'єкт можна розглядати у широкому та вузькому розумінні.

У широкому – це суспільні відносини, що забезпечують проведення фінансового контролю за особами, уповноваженими на виконання функцій держави, або місцевого самоврядування.

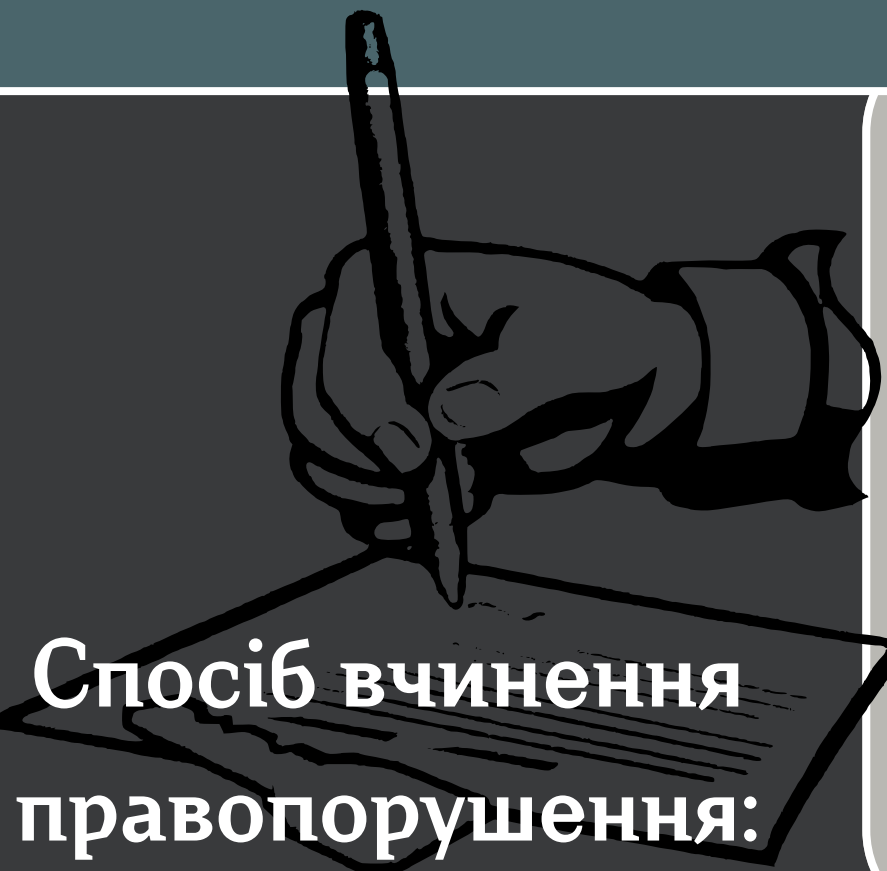
У вузькому розумінні – це суспільні відносини, що забезпечують порядок декларування осіб, уповноважених на виконання функцій держави, або місцевого самоврядування.

Предметом виступає декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або МС, при цьому, предметом можуть виступати такі види декларацій:

- 1) Щорічна
- 2) Перед звільненням
- 3) Після звільнення

Об'єкт

Об'єктивна сторона

Спосіб вчинення
правопорушення:

Об'єктивна сторона правопорушення, передбаченого ст. 366-2, характеризується **кримінально протиправною дією, що полягає у поданні в декларацію завідомо недостовірних відомостей, що відрізняються від достовірних на встановлену в законі суму (у ч. 1 – від 500 до 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (далі – п.м.п.о), у ч. 2 – понад 2000 п.м.п.о.)**

- 1) завищення або заниження відповідних сум
- 2) не вказання відповідних відомостей (що можна виразити в грошовому еквіваленті) в декларації.

При цьому, варто зауважити, що як перший, так і другий спосіб характеризується **активними діями особи**, адже кінцевою формою обох правопорушень є саме **ВНЕСЕННЯ** суб'єктом декларування **завідомо недостовірних відомостей**. Така специфіка способу вчинення правопорушення є однією з ознак, за якою відмежовуються склади правопорушень ст. 366-2 та 366-3, адже об'єктивна сторона останнього характеризується зокрема бездіяльністю

Суб'єкт складу декларування недостовірної інформації (366-2 ККУ) відноситься до числа **спеціальних**.

Ними можуть виступати **особи**, які відповідно до частин першої та другої **статті 45 Закону України "Про запобігання корупції"** зобов'язані подавати декларацію особи **уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування** (пункт 1 (повністю), та підпункти «а», «в», «г» пункту 2 частини першої ст. 3 цього закону)

Перелік таких осіб є вичерпним, проте досить широким, зокрема це:

- 1) **особи, уповноважені** на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (Президент, Прем'єр, Голова ВРУ, Ген. прокурор, народні депутати, держ. службовці, посадові особи МС, поліцейські та інші.)
- 2) **особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених** на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої цієї статті, представники громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, інші особи, які входять до складу конкурсних та дисциплінарних комісій, особи, визнані такими, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархами) та ін.)

Суб'єкт

Суб'єктивна сторона

Із суб'єктивної сторони за той невеликий час, що діє норма ст. 366-2, науковці довели існування лише однієї ознаки суб'єктивної сторони, яка впливає на кваліфікацію дії, передбаченої цією ст. Мова йдеться про **форму вини**. Усі інші ознаки (мета, мотив) не відіграють ролі.

Отже для визначення складу кримінального правопорушення як такого, що відповідає ст. 366-2, форма вини **обов'язково повинна мати форму умислу**, причому такий умисел у свою чергу може бути **тільки прямим** (це пов'язано насамперед із юридичною обізнаністю спеціального суб'єкта щодо рівня протиправності правопорушення)

Покарання та кваліфікуючі ознаки

Ч. 1 і ч. 2 цієї статті відрізняються між собою тільки розміром сум, на яку відомості, внесені у декларацію відрізняються від фактичних.

Умисне внесення суб'єктом декларування **завідомо недостовірних відомостей до декларації** особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України "Про запобігання корупції", якщо такі відомості відрізняються від достовірних

- на суму **від 500 до 2000 прожиткових мінімумів** для працездатних осіб карається **штрафом** (3-4 тисячі н.м.д.г) або **громадськими роботами** (на строк 150-240 годин) або **обмеженням волі** (на строк до 2 років), з **позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** (до 3 років).

- на суму **понад 2000 прожиткових мінімумів** для працездатних осіб карається **штрафом** (4-5 тисяч н.м.д.г) або **громадськими роботами** (на строк від 150-240 годин), або **обмеженням волі** (до 2 років), або **позбавленням волі** (до 2 років), з **позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю** (до 3 років).

Адміністративна відповідальність

При розгляді декларування недостовірних відомостей, необхідно звертати увагу на передбачену КУпАП адміністративну відповідальність за зазначене діяння. Таке положення міститься у **ч. 4 ст. 172-6 КУпАП**, що виражаться у наступній формі: «Подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, – тягне за собою накладення штрафу (1000–2500 н.м.д.г)

В ототожненні кримінального та адміністративного складу правопорушення допомагає третя примітка цієї ж статі, яка зазначає, що **адміністративна відповідальність за правопорушення наставатиме в тому разі, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.**

Станом на квітень 2023 адміністративна відповідальність настане за різницю, що становить від 268400 гривень, кримінальна у свою чергу настане в тому разі, якщо різниця перевищуватиме 1342000 гривень

